

АНОТАЦІЯ

Керничного Б.Я. Організаційно-економічний механізм управління транспортно-логістичним обслуговуванням промислового підприємства. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент». – Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Міністерства освіти і науки України, Тернопіль, 2021.

У вступі дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність наукового дослідження; визначено мету та завдання дослідження; об'єкт, предмет і методи дослідження; сформульована наукова новизна і практична значимість одержаних результатів; визначений особистий внесок здобувача; представлено інформацію про реалізацію, апробацію та публікації результатів наукового дослідження.

У даній дисертаційній роботі вирішено актуальне науково-прикладне завдання побудову організаційно-економічного механізму управління транспортно-логістичним обслуговуванням, що обумовлює забезпечення підвищення ефективності реалізації зазначеного управління на вітчизняних промислових підприємствах.

Мета дослідження. Метою дисертаційної роботи є розвиток теоретичних положень та вироблення практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-економічного механізму управління транспортно-логістичним обслуговуванням промислового підприємства.

У першому розділі проведено аналіз сутності проблеми, здійснено уточнення понятійного апарату. В роботі виявлено основні особливості розвитку транспортно-логістичних систем промислового підприємства, розглянуто процес формування та алгоритм розвитку транспортно-логістичних систем. Проведено огляд методичного інструментарію оцінювання ефективності

управління транспортно-логістичним обслуговуванням промислового підприємства, запропоновано власні методичні підходи щодо оцінювання ефективності управління транспортно-логістичним обслуговуванням промислового підприємства. Встановлено, що розрахунок інтегрального показника в оцінюванні логістичного потенціалу представляється можливим отримання повної інформації про наявність логістичного потенціалу підприємства та особливості його використання у виробничій практиці. Визначено основні критерії ефективності транспортно-логістичного обслуговування промислових підприємств. Вивчено зарубіжний досвід формування і розвитку транспортно-логістичної інфраструктури обслуговування промислових підприємств та можливості його адаптації до вітчизняних умов. Визначено основні тренди світового розвитку транспортно-логістичного обслуговування промислових підприємств.

У другому розділі досліджено сучасний стан та основні тенденції розвитку системи транспортно-логістичного обслуговування вітчизняних промислових підприємств. Здійснено аналіз стану транспортної інфраструктури України з позиції Індексу глобальної конкурентоспроможності, тенденції та динаміку перевезення вантажів різноманітними видами транспорту в Україні за період 2011-2020 рр. Визначено основні чинники зниження розмірів транспортних перевезень вантажів в Україні, в також на цій базі зроблено прогноз на період 2021-2025 рр. Узагальнено те, що основними напрямками реалізації стратегії розвитку системи транспортно-логістичного обслуговування в Україні повинні стати: залучення достатнього обсягу інвестиційних ресурсів до транспортно-логістичного обслуговування, впровадження інноваційних фінансових інструментів і механізмів для залучення приватних інвестицій у розвиток транспортної інфраструктури, постійне оновлення та модернізація основного капіталу, імплементація вітчизняної транспортно-логістичної системи в Євроінтеграційні процеси, котрі слугують драйверами реформ та вироблення інноваційних рішень.

Досліджено особливості побудови транспортно-логістичних систем та реалізацію транспортно-логістичного обслуговування на вітчизняних промислових підприємствах. Здійснено аналіз стану вітчизняних підприємств, котрі реалізують діяльність у сфері надання, виключно, транспортно-логістичних послуг (об'єктами дослідження обрано наступні підприємства - Товариство з обмеженою відповідальністю «МВ Стеллар», Приватне акціонерне товариство «ДХЛ Інтернешнл Україна», Приватне акціонерне товариство «Пласке»), а також тих підприємств, які поряд із виробничо-господарською діяльністю реалізують транспортно-логістичне забезпечення (об'єктами дослідження обрано наступні підприємства - Приватне акціонерне товариство «Веско», акціонерне товариство «Укрпошта», Приватне акціонерне товариство «Миколаївський хлібзавод»). Визначено ризики транспортно-логістичної діяльності виробничих підприємств.

В роботі встановлено те, що дещо більший логістичний потенціал та логістичні можливості мають профільні транспортно-логістичні підприємства, що створює, для них, умови більш ефективного його використання. Основними проблемами профільних підприємств, котрі реалізують лише транспортно-логістичне забезпечення є: відсутність стратегії розвитку транспортно-логістичної системи, застарілі методи управління персоналом, відсутність відлагодженої системи мотивації та підвищення кваліфікації персоналу, відсутність синергетичного ефекту «держава – транспортні підприємства», що не дає повноцінної можливості стимулювання їх розвитку.

У третьому розділі запропоновано організаційно-економічний механізм управління транспортно-логістичним обслуговуванням вітчизняних промислових підприємств, який складається з економічної та організаційної підсистем, а також підсистеми управління транспортно-логістичною системою промислового підприємства із використанням засобів математичного моделювання. Економічна система акцентує увагу на економічні санкції та стимули, фінансово-кредитне забезпечення, ресурсне забезпечення, стимулювання економічної ефективності використання транспортно-логістичної

системи підприємства. Організаційна система враховує нормативно-правове забезпечення транспортно-логістичного обслуговування, інформаційно-аналітичну складову, організаційно-управлінську складову. Підсистема управління транспортно-логістичною системою підприємства реалізується через проходження чотирьох взаємопов'язаних блоків: перший блок – планування та прогнозування розвитку транспортно-логістичної системи підприємства; другий блок – вибір системи управління транспортно-логістичною системою; третій блок – реалізація системи управління транспортно-логістичної системи, четвертий блок – контролінг логістичних процесів у транспортно-логістичній системі підприємства. Кожен блок є достатньо функціональним та передбачає деталізацію для по-етапного управління логістичними процесами. Безпосередньо етапність та висока організованість в реалізації зазначеного управління дадуть можливість вивести транспортно-логістичну систему промислового підприємства на новий, більш якісний рівень його розвитку.

Розроблено нечітку модель оцінювання реалізації транспортно-логістичного обслуговування промислових підприємств. Модель складається з п'яти основних блоків z_1 , z_2 , z_3 , z_4 , z_5 та дев'ятнадцяти підсистем. За результатами проведеного математичного моделювання визначено, що низький рівень мають наступні промислові підприємства такі як «ПАТ Веско», «ПАТ Пласке», а також на низькому рівні щодо показника z_4 , z_5 знаходиться підприємство ПАТ «Укрпошта». Для покращення результуючого показника рекомендовано всім досліджуваним підприємствам покращити застосування інтегрованого показника z_5 - рівень застосування сучасних технологій для ефективного управління транспортно-логістичним обслуговуванням, акцентуючи увагу на використанні таких механізмів як впровадження багаторівневого застосування технології «блокчейн» у транспортно-логістичному обслуговуванні промислових підприємств, застосуванні сучасних технологій на основі сучасних інформаційних систем з модулями штучного інтелекту.

Автором запропонований механізм реалізації контролінгу транспортно-логістичного обслуговування вітчизняного промислового підприємства об'єднує

три аспекти контролювання: моніторингу змін в транспортно-логістичній системі підприємства, поточного контролю та можливостей оптимізації транспортно-логістичної системи підприємства, контроль за результатами функціонування та розвитку транспортно-логістичної системи підприємства.

Практична значимість результатів дослідження та запропонованого організаційно-економічного механізму управління транспортно-логістичним обслуговуванням промислового підприємства полягає у широких можливостях використання пропонованих розробок у практику промислових підприємств. Сьогодні, основні результати дослідження представленого в дисертаційній роботі знайшли широке використання у практиці транспортно-логістичного забезпечення промислових підприємств. Зазначене підтверджується отриманими довідками про впровадження основних результатів наукових досліджень.

Ключові слова: транспортно-логістичне обслуговування, математична модель, організаційно-економічний механізм управління, контролінг, транспортно-логістична система, блокчейн технології.

ANNOTATION

Kernychyi B.Y. Organizational and economic mechanism of management of transport and logistics services of an industrial enterprise. - Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the degree of Ph.D. on a specialty 073 "Management". - Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Ternopil, 2021.

In the introduction to the dissertation the relevance of scientific research is substantiated; the purpose and tasks of research are defined; object, subject and methods of research; formulated scientific novelty and practical significance of the obtained results; determined personal contribution of the applicant; The information on realization, approbation and publication of results of scientific research is presented.

The purpose of the study. The purpose of the dissertation is to develop theoretical principles and develop practical recommendations for improving the organizational and economic mechanism of management of transport and logistics services of industrial enterprises.

The main features of the development of transport and logistics systems of an industrial enterprise are revealed in the work, the process of formation and algorithm of development of transport and logistics systems is considered. A review of methodological tools for evaluating the effectiveness of management of transport and logistics services of an industrial enterprise, proposed their own methodological approaches to assessing the effectiveness of management of transport and logistics services of an industrial enterprise. It is established that the calculation of the integrated indicator in the assessment of logistics potential is possible to obtain complete information about the availability of logistics potential of the enterprise and the peculiarities of its use in production practice. The main criteria of efficiency of transport and logistics service of industrial enterprises are determined. The foreign experience of formation and development of transport and logistics infrastructure of

service of industrial enterprises and possibilities of its adaptation to domestic conditions are studied. The main trends of world development of transport and logistics services of industrial enterprises are identified.

The second section examines the current state and main trends in the development of transport and logistics services of domestic industrial enterprises. The analysis of the state of transport infrastructure of Ukraine from the standpoint of the Global Competitiveness Index, trends and dynamics of freight transport by various modes of transport in Ukraine for the period 2011-2020. The main factors reducing the size of freight transport in Ukraine, and also on this basis 2011-2025 It is generalized that the main directions of strategy implementation of transport and logistics services in Ukraine should be: attracting sufficient investment resources to transport and logistics services, introduction of innovative financial instruments and mechanisms to attract private investment in the development of transport infrastructure, constant renewal and modernization of fixed capital, implementation of the domestic transport and logistics system in the European integration processes, which serve as drivers of reforms and the development of innovative solutions. orthno-logistics systems and the implementation of transport and logistics services at domestic industrial enterprises. The analysis of the state of domestic enterprises that implement activities in the field of providing only transport and logistics services was carried out. Plaske, as well as those enterprises that, along with production and economic activities, sell transport and logistics support (the following enterprises were selected as objects of research - Private Joint-Stock Company " Vesko", Joint-Stock Company "Ukrposhta", Private Joint-Stock Company " Mykolaiv Bakery "). The risks of transport and logistics activities of industrial enterprises are identified. The main problems of specialized enterprises that implement only transport and logistics support are: lack of strategy for the development of transport and logistics system, outdated methods of personnel management, lack of a well-functioning system of motivation and training, lack of synergy "state - transport companies", which does not give full opportunities to stimulate their development.

The third section proposes an organizational and economic mechanism for managing transport and logistics services of domestic industrial enterprises, which consists of economic and organizational subsystems, as well as subsystems for managing the transport and logistics system of industrial enterprises using mathematical modeling. The economic system focuses on economic sanctions and incentives, financial and credit support, resource provision, stimulating the economic efficiency of the transport and logistics system of the enterprise. The organizational system takes into account the regulatory and legal support of transport and logistics services, information and analytical component, organizational and managerial component. The management subsystem of the transport and logistics system of the enterprise is implemented through the passage of four interconnected blocks: the first block - planning and forecasting the development of the transport and logistics system of the enterprise; the second block - the choice of management system of the transport and logistics system; the third block - the implementation of the control system of the transport and logistics system, the fourth block - controlling the logistics processes in the transport and logistics system of the enterprise. Each unit is sufficiently functional and provides details for the phased management of logistics processes. Direct staging and high organization in the implementation of this management will make it possible to bring the transport and logistics system of an industrial enterprise to a new, better level of its development.

A fuzzy model for evaluating the implementation of transport and logistics services by industrial enterprises has been developed. The model consists of five main blocks z_1, z_2, z_3, z_4, z_5 and nineteen subsystems. According to the results of the mathematical modeling, it is determined that the following industrial enterprises such as Vesko, Plaske have a low level, and the enterprise of Ukrposhta is at a low level in relation to the indicator z_4, z_5 . To improve the resulting indicator, it is recommended that all surveyed enterprises improve the use of integrated indicator z_5 - the level of modern technologies for effective management of transport and logistics services, focusing on the use of mechanisms such as multilevel application of blockchain technology in transport and logistics services of industrial enterprises, technologies based on modern information systems with artificial intelligence modules.

The author's proposed mechanism for controlling transport and logistics services of a domestic industrial enterprise combines three aspects of control: monitoring changes in the transport and logistics system of the enterprise, current control and optimization of transport and logistics system of the enterprise, control over the functioning and development transport and logistics system of the enterprise.

The practical significance of the results of the study and the proposed organizational and economic mechanism of management of transport and logistics services of an industrial enterprise lies in the wide possibilities of using the proposed developments in the practice of industrial enterprises. Today, the main results of the research presented in the dissertation are widely used in the practice of transport and logistics support of industrial enterprises. This is confirmed by the received certificates on the implementation of the main results of scientific research.

Keywords: transport and logistics service, mathematical model, organizational and economic management mechanism, controlling, transport and logistics system, blockchain technologies.